

**Załącznik do Zarządzenia Nr Or.0050.1.90.2011
Burmistrza Sępólna Krajeńskiego
z dnia 7 października 2011 r.**

Urząd Miejski w Sępólnie Kraj.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

Sępólno Krajeńskie 2011

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna.....	3
ROZDZIAŁ I Postanowienia ogólne.....	4
ROZDZIAŁ II Charakterystyka pożarowa obiektu.....	5
ROZDZIAŁ III Zapobieganie powstawania pożaru.....	6
ROZDZIAŁ IV Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych.....	7
ROZDZIAŁ V Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady obsługi i użycia gaśnic.....	9
ROZDZIAŁ VI Organizacja i warunki ewakuacji.....	10
ROZDZIAŁ VII Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru, telefony alarmowe.....	17
ROZDZIAŁ VIII Zadania i odpowiedzialność pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	18
ROZDZIAŁ IX Zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.....	19
ROZDZIAŁ X Znaki graficzne dot. ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji.....	20
Załączniki do instrukcji	

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1229 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 452 ze zm.)
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Dz. U. z 2010r. nr 109 poz.719)
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010r., nr 109, poz. 719) (Dz. U. z 2009., nr 124, poz. 1030)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2003 r., nr 121, poz. 1137 ze zm).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2002 r. Nr 75 poz. 690 ze zm)
6. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2006 r. Nr 96 poz. 669)
7. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118)
8. PN-92/N-01 256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
9. PN-92/N-01 256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne.

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim zwana dalej Instrukcją, określa:

- 1) źródła powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- 2) zasady zapobiegania powstawaniu pożaru,
- 3) zasady zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- 4) zasady rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, oraz zasady jego obsługi i użycia w czasie akcji gaśniczej,
- 5) organizację i warunki ewakuacji,
- 7) zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.
- 6) zasady postępowania na wypadek pożaru,

2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim oraz wszystkie podmioty wynajmujące lub biorące w użyczenie pomieszczenia budynku Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim i ich pracowników.

3. Z postanowieniami Instrukcji należy zapoznać wszystkie osoby wymienione powyżej.

4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji.

5. Instrukcja zostanie przekazana wszystkim pozostałym podmiotom wynajmującym lub użyczającym pomieszczenia budynku Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim, a one zaznajomią swoich pracowników z treścią instrukcji.

6. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu, lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ II

Charakterystyka pożarowa obiektu.

Budynek Urzędu Miejskiego zlokalizowany jest w Sępólnie Krajeńskim przy ulicy Kościuszki 11. Jest to budynek użyteczności publicznej trzykondygnacyjny z podpiwniczeniem .

Wymieniony budynek ze względu na funkcję kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi- tj. kategoria **ZL III**.

Ze względu na wysokość zakwalifikowany do budynków średniowysokich tj. **SW**.

Parametry budynku:

- Powierzchnia użytkowa – 3 281,50 m²
- Wysokość –13,50 m
- Kubatura - 13 161,00 m³
- Liczba kondygnacji -3

Od strony północno-zachodniej budynku w odległości 30 m znajduje się obiekt budowlany użyteczności publicznej o zabudowie niskiej. Od strony północno-wschodniej w odległości 25m znajduje się budynek dwukondygnacyjny użyteczności publicznej. Z pozostałych stron budynek otoczony jest pasem zieleni oraz wolną przestrzenią wykorzystywaną na parking samochodowy.

Dla obiektu wymagana jest droga pożarowa. Stanowi ją droga publiczna na ul. Kościuszki Szerokość drogi wynosi 6,5 m, a jej dopuszczalny nacisk na oś wynosi co najmniej 100 kN co jest zgodne z wymaganiami (Zał.nr 1 szkic drogi pożarowej) .

Obiekt jest zabezpieczony w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru z hydrantu zewnętrznego (naziemnego) mieszczącego się na ul. Szkolnej w odległości 20 m od budynku. Zaopatrzenie w wodę zabezpiecza miejska sieć wodociągowa.

W obiekcie mieszczą się pomieszczenia biurowe, pomieszczenia socjalne, pomieszczenia magazynowe i archiwa zakładowe.

Ze względu na specyfikę produkcji i procesów technologicznych, a co za tym idzie niewielkiego obciążenia ogniowego budynków i pomieszczeń, zagrożenie pożarowe obiektu jest stosunkowo małe.

W obiekcie nie stwierdzono pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

Obiekt wyposażony jest w podręczny sprzęt gaśniczy - gaśnice proszkowe (ABC),oraz instalacje wodociągowe wewnętrzne-hydranty ϕ 52 z wężem pólstywnym na wszystkich kondygnacjach, przy sali narad znajduje się hydrant ϕ 25 z wężem pólstywnym.

Budynek wyposażony jest w uziemienia odgromowe, których przegląd odbywa się raz na 5 lat.

W budynku znajdują się grawitacyjne przewody wentylacyjne, których przegląd odbywa się raz na rok.

W pomieszczeniach przeznaczonych na archiwa zakładowe zainstalowany jest system sygnalizacji pożarowej (czujki dymne).

Potencjalne źródła powstania pożaru to instalacje i urządzenia elektryczne, zaprószenie ognia, używanie i przechowywanie materiałów pożarowo niebezpiecznych, prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo z otwartym ogniem.

Rozprzestrzenianie pożaru w obiekcie może następować w miejscach, gdzie znajdują się materiały palne.

Zagrożeniem dla ludzi w czasie pożaru jest duże zadymienie pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Zatrucie gazami toksycznymi powstającymi podczas procesu spalania, szczególnie podczas spalania tworzyw sztucznych.

ROZDZIAŁ III

Zapobieganie powstawania pożaru.

1. Czynności zabronione:

1) używanie ognia otwartego, palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych, odpowiednio oznakowanych (palenie tytoniu tylko w miejscach wyznaczonych - palarnie),

2) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0.5 m od urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej 100°C,

3) użytkowanie niesprawnych urządzeń elektrycznych,

4) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, za wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0.05 m od żarówki,

7) instalowanie opraw oświetleniowych, wyłączników, przełączników, gniazd wtykowych, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,

8) składowanie jakichkolwiek materiałów i przedmiotów na drogach ogólnej komunikacji, służących ewakuacji,

9) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,

10) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

a) podręcznego sprzętu gaśniczego,

b) urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego budynku,

c) wyjścia ewakuacyjnego,

d) wyłącznika głównego prądu i tablic elektrycznych.

2. W budynku należy:

1) umieścić w miejscach i pomieszczeniach ogólnie dostępnych wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcję postępowania na wypadek pożaru.

2) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:

a) drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,

b) miejsca usytuowania urządzeń alarmowych przeciwpożarowych (ręcznych przycisków pożarowych),

c) lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,

d) miejsca, w których znajduje się podręczny sprzęt gaśniczy oraz hydranty,

3) wykonywać okresowo następujące czynności:

a) przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej nie rzadziej niż co 5 lat.

b) przeprowadzić badanie instalacji odgromowej co najmniej raz na 5 lat,

c) przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego nie rzadziej niż raz w roku.

Rozdział IV

Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych.

Przez prace pożarowo niebezpieczne należy rozumieć przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego oraz w wysokich temperaturach (spawanie gazowe i elektryczne, cięcie, lutowanie, zgrzewanie itp.). Prace niebezpieczne pożarowo jak prace remontowo budowlane, związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz budynku lub na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo wykonawca jest zobowiązany:

1) ocenić zagrożenie pożarowe miejsca, w którym te prace będą wykonywane,

2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu nie dopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,

3) należy wyznaczyć osobę odpowiedzialną za zabezpieczenie miejsca po zakończonych pracach. Dokonywać sprawdzeń, co godzinę w tych miejscach. Kontrolowanie powinno odbywać się przez osiem godzin od chwili zakończenia prac.

4) sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac według załącznika nr 2 (wzór na końcu niniejszej instrukcji).

2. Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. Wzór zezwolenia określa załącznik nr 3 (wzór na końcu Instrukcji).

3. Wytyczne zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych.

1) przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,

b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych,

c) zabezpieczeniu przed działaniem rozprysków spawalniczych, wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich arkuszami blachy, płytami gipsowymi, kocem gaśniczym,

d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego, lub rozprysków spawalniczych, nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,

e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzonych prac,

f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi,

g) w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo powinien znajdować się sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo należy poddać kontroli miejsca, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego uprawnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,

h) przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy zapoznać osoby, które będą prowadziły te prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie ich wykonywania, oraz rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania wybuchu lub pożaru,

i) sprzęt używany do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,

4. Ustalenia organizacyjne:

- a) całkowitą odpowiedzialność za zabezpieczenie pod względem pożarowym prowadzonych prac, ponosi wykonawca tych prac,
- b) zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem pożarowym prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są w trybie zlecenia bez umownego, w oddzielnym oświadczeniu a fakt przyjęcia do wiadomości przez wykonawcę tego zapisu powinien być potwierdzony czytelnym podpisem.

ROZDZIAŁ V

Zasady rozmieszczania podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasady jego obsługi i użycia.

Zasady ogólne:

1. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w pierwszej fazie ich powstawania. Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (płynowe, pianowe, proszkowe, śniegowe), małe agregaty gaśnicze (do 25 kg. środka gaśniczego) oraz koce gaśnicze. Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:

- a) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe.
- b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się pod wpływem temperatury, benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe,
- c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,

2. Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:

- a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych - przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach, na korytarzach. W pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,

b) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeśli jest taka możliwość.

c) miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/01.

d) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1 m.

e) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),

f) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

g) 2 kg środka gaśniczego zabezpiecza 100 m² powierzchni budynku.

GAŚNICE PROSZKOWE

Gaśnice i agregaty proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces spalania będący reakcją chemiczną. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów grupy A, B, C i E (drewna, papieru, tkanin, cieczy, gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem). Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych, mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 5 do 8 m dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach od -26°C do 30°C.

WODA

Woda jest naturalnym środkiem gaśniczym występującym w przyrodzie. Posiada bardzo duże ciepło właściwe a więc do ogrzania się i wyparowania pochłania duże ilości ciepła (ze środowiska pożaru), zwilża płonący materiał, wytworzona para rozcieńcza atmosferę tlenu w środowisku pożaru, podawana pod ciśnieniem „zbija” płomień, wnika w pory i szczeliny, zatapia materiał przy podawaniu w dużej ilości.

Woda przewodzi prąd elektryczny, wchodzi w reakcje z niektórymi materiałami powodując zagrożenie np. z sodem, potasem, karbidem, nie miesza się z paliwami które będąc lżejsze od wody rozplývają się po jej powierzchni, powoduje kipienie płonących olejów i smoły, gwałtownie ochładzając rozgrzane części maszyn może powodować ich uszkodzenie (pękanie, trwałe odkształcenia konstrukcji, itp.).

Stosuje się do gaszenia materiałów organicznych stałych, np. drewna, słomy, papieru, tkanin, gumy, tworzyw sztucznych, alkoholi, do chłodzenia powierzchni zbiorników i konstrukcji budowlanych, płonących traw i lasów.